

1938-01-29

AFSENDER

Vilhelm Bjerke-Petersen

MODTAGER

Egon Östlund

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Paris

Afsenderinfo (lakstempel, adresse
m.m.):

Betegnet på brevet f.o.:c/o Schmidt.

39ter rue des Plantes

Atelier 5

Paris 14Den ledsagende kuvert

verso:Bjerke-Petersen.

39ter rue des Plantes

Atelier 5

Paris 14.

Modtagersted:

Halmstad

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Den ledsagende kuvert recto:[Med
Egon Östlunds håndskrift:] Paris VIII /

16 45 / 2 - II / 1938 / 49 Rue la

Boette[Med Vilhelm Bjerke-Petersens
håndskrift:] Hr. maskiningeniör

Egon Östlund.

Halmstad [understreget]

Suède [understreget] Sverige[F.n.t.v.

med Egon Östlunds håndskrift:]

Vilhelm

29/1-38

Omtalte personer:

Hans Arp

Harry Carlsson

Paul Cezanne

Salvador Dalí

Giorgio de Chirico

Raoul Dufy

Max Ernst

Wilhelm Freddie

Paul Gauguin

Marcel Gromaire

Solomon R. Guggenheim

Halmstadgruppen

Rita Kernn-Larsen

Paul Klee

Fernand Leger

René Magritte
Piet Mondrian
Claude Monet
Stellan Mörner
Erik Olson
Pablo Picasso
Herbert Read
Yves Tanguy
Esaías Thorén
Elsa Thoresen
Vincent van Gogh

Arkivplacering:
Egon Östlunds arkiv.
Universitetsbiblioteket, Lunds
universitet.

DOKUMENTINDHOLD

Udstillingen "Exposition internationale du surréalisme" i Galerie Beaux-Arts i Paris 1938; Den abstrakte kunst; Den moderne kunsts vilkår.

TRANSSKRIFTION

Paris d. 29-1-38.

ny adresse:

c/o Schmidt.

39ter rue des Plantes

Atelier 5

Paris 14

Kære Egon,

Tak for dit brev - det er altid morsomt at høre lidt "hjemme" fra - men saa trist at du har været syg - og saa længe, jeg haaber virkelig du har overstaaet den slags nu for lang tid!

Selv har jeg ogsaa været nok saa daarlig her i lang tid, men er nu bra, jeg har dog ikke ligget, jeg tror det er klimaet her. der er usundt om vinteren - den ene dag er det varm, den næste iskoldt o.s.v. og saa regner det næsten hver dag.

Men ellers er det herligt at være her. Altid noget storartet at se paa - saaledes for tiden en [ord overstreget] pragtfuld Klee udst. - nye billeder fra 36-37, mange aldeles vidunderlige. Tager man sig en tur rundt i gallerierne ser man altid fine Picasso, Leger, Chirico, Max Ernst o.s.v. Og her foregaar en masse - de siger her, at der aldrig har været en saa levende interesse for moderne kunst før, næsten over hele verden. Det er først nu i de aller sidste par aar at den sande "vor tids kunst, er ved at bliver anerkendt. Den største interesse er i Amerika, derefter England, saa Schweitz, Frankrig, Italien og Tjekoslovakiet. Men alle vor tids største kunstnere lever af - underholdes fra - saa godt som udelukkende fra Amerika. Der køber

[Side 2]

2

de billeder af Picasso, Leger, Chirico, Max Ernst Mondrian, Dali alle retninger til alle museerne i alle de store byer. I New York har de saaledes 2 museer med glimrende samlinger af nutidskunst og faar nu et tredie skænket af Guggenheim - det bliver udelukkende for abstrakt kunst og har en kapital paa 7 millioner dollars. Det er i Amerika de viser sig at have kultur [understreget] nu, det værste er at de ogsaa snart henter alle kunstnerne derover - mange er rejst! Her i Europa gaar folk endnu og

tvivler paa alt! Hvorfor køber ingen her moderne kunst? Fordi de mangler kultur og sikkerhed! De tror endnu paa hele kompromiskunsten: Dufi, Gromaire og alt dette skidt. Og hvad værre er i hvert land selv de mindste, er folk naive nok til at tro at der skabes kunst paa højde med den internationale istedet for at vende blikket ud og se og lære. Det er denne stupide nationalisme. Og det er den store fare for alle os der lever i de smaa lande, at vi skal forsumpe i hjemlig idyl. Vi maa forstaa at [ord overstreget] hvis vi laver noget af virkelig værdi vil der hos os blive gjort nar af det - vi vil være til grin - for saa smaaborgerlige er folk nu hos os. Og vi maa vide at hvis vi bliver accepterede hjemme, saa er det sikkert fordi vi har svigtet idéerne og tilrettet os idyllen - saa er vi altsaa fortabte - som kunstnere! Det bedste bevis paa hvor dumme [ord overstreget] folk i almindelighed er har vi deri at der for tiden ikke bliver købt noget af den moderne kunst hjem, nu imedens den endnu er billig. Det vil jo gaa med alle disse kunstnere - de abstrakte og surrealistiske - nøjagtig som det er gaaet med de forrige generationer: Cezanne, Van Gogh, Monet, Gauguin o.s.v.

[Side 3]

3

om faa aar er de ikke til at betale. jeg siger den mand der idag vil ofre 10.000 Kr. vil om 20 aar eje en ganske betydelig formue!

Jeg har skrevet dette til forskellige i Skandinavien men naturligvis uden synnerlig resultat. Dog har jeg her købt et par enkelte billeder til et par mennesker i København. Selv har jeg ogsaa købt et par ting bl.a. et herligt lille billede af Max Ernst. Man kan endnu her i Paris købe f.eks. store pragtfulde billeder af M. Ernst (som jeg er sikker paa er en af de aller største [to ord understreget]) for mellem 3,-6,000 fr. altsaa ca. 400 - 900 Kr. og mindre ting for ca. 300 Kr. og smaa ting for 150 Kr. da jeg var her for 2½ aar siden kunde jeg have købt dem for det halve, om et aar koster de det dobbelte - det er lige i sidste øjeblik, og det er kun her i Paris det lader sig gøre. i London og New York koster de samme ting mindst 4-5 gange saa meget. Og man kan købe Tanguy for ca. 1500 fr. Pragtfulde skulpturer af Arp, store for ca. 1500 fr. o.s.v. Det er ganske meningsløst [understreget] at intet af dette, der er det bedste der er skabt i vor tid, kommer til Skandinavien imedens tid er. Om bare 10 aar kommer museerne til at maatte [understreget] købe det - til svimlende priser!

[Streg]

Surrealist udst. her er meget smuk. Fra Skandinavien deltager. Stellan, Isse, Erik, Freddie, Carlsson, Rita og mig selv, Elsa har 2 billeder der - hun

er fra Amerika. Men jeg skal sende dig et katalog! der er solgt flere ting af Max Ernst og Dali, paa udst. koster disse ting 15,000 - 30,000 fr. Tanguy har ogsaa solgt.

[Side 4]

4

Jeg er forøvrigt kommet godt ind med kunstnerne her. Jeg hører nu med som fast medlem af gruppen her og kommer til at være med paa alle deres udstillinger og i deres publikationer. Dette er jeg meget glad for. Elsas billeder har ogsaa vakt meget opmærksomhed hernede. Maaske jeg kommer til at holde en udstilling i Paris inden jeg rejser hjem til foraaaret.

At jeg skal udstille med i Milano kommer sig af at jeg ogsaa arbejder med abstrakte ting - den udst. er nemlig rent abstrakt - Men der er mulighed for at jeg kan faa lov at arrangere en nordisk [understreget] udst. i et galleri i Milano, da kan jeg ogsaa tage H.G. med. Vi maa forresten ikke glemme det abstrakte i Skandinavien! Det er endnu noget meget [understreget] levende og bør videreføres! Det er sandt hvad Herbert Read siger: "Der findes vel næppe en kunstner af betydning i vor tid, som ikke paa en eller anden maade er abstrakt". Det er rigtigt. Maleriet i dag maa for guds skyld ikke komme til at se ud som tysk romantik eller nogen anden tidligere epoke! Største delen af surr. er da ogsaa "abstrakt" - det er kun Dali og Magritte, som er realister.

Nu er H.G. snart blevet inviteret udenlands saa mange gange, nu bør den snart invitere nogen til Sverige. Det vilde da ogsaa være interessant at vise noget andet - ikke? Hvorfor ikke invitere et par udenlandske æresgæster til den kommende uds. i Stockholm. H.G. maa vise at de har øjnene aabne for hvad der sker ude - saa de ikke faar den samme provinsindstilling

[Side 5]

som den øvrige svenske kunst! Tænk hvor det vilde gøre uds. levende om den rummede en smuk samling Max Ernst f.eks.

[Streg]

Jeg har ikke glemt det billede jeg har lovet dig - du kan vælge, naar jeg kommer hjem!

Vi glæder os til at træffe dig til Vaaren! De bedste hilsener til Karin og dig selv og de bedste ønsker for 1938. fra Elsa og vennen Vilhelm.

Bjerke - Petersen.
39ter rue des Plantes
Apt 5
Paris 14.

Paris VII
16 45
2 - II
1938
H. R. M. M. M.

Hr. maskiningeniör

Egon Östlund.

Halmstad

Suède

Sverige

Vilhelm
29/1 - 8

som den øvrige svenske kunst! Tænk hvor
det vilde gøre uds. levende om den rum-
mede en smuk samling Max Ernst f. eks.

Jeg har ikke glemt det billede jeg har lovet
dig - du kan vælge, naar jeg kommer
hjem!

Vi glæder os til at træffe dig til Vaasen!
De bedste hilsener til Karin og dig selv
og de bedste ønsker for 1938. Fra Elsa
og Knud Villum.

4

Jeg er forøvrigt kommet godt ind med kunst-
nerne her. Jeg hører nu med som fast
medlem af gruppen her og kommer til at
være med paa alle deres udstillinger og
i deres publikationer. Dette er jeg meget glad
for. Elsas billeder har ogsaa vakt meget
opmærksomhed herude. Maaske jeg kommer
til at holde en udstilling i Paris inden
jeg rejser hjem til foråret.

At jeg skal udstille med i Milano kommer
rigtig af at jeg ogsaa arbejder med afsluttede
billeder - den udst. er nemlig rent abstrakt -
Men der er mulighed for at jeg kan faa
lov at arrangere en nordiske udst. i et
galleri i Milano, da kan jeg ogsaa tage
H. G. med. Vi maa forresten ikke glemme
det abstrakte i skandinaviere! Det er endnu
noget meget levende og bør biledes! Det
er sandt hvad Herbert Read siger: "Der
findes vel næppe en kunstner af betydeling
i vor tid, som ikke paa en eller anden
maade er abstrakt". Det er rigtigt. Maleriet
i dag maa for guds skyld ikke komme
til at være som den tykke romantiske eller nogen
anden tidlige epoke! Største delen af det
er da ogsaa "abstrakt" - det er kun Kali
og Magritte, som er realistiske.

Nu er H. G. snart blevet inviteret udenlands
saa mange gange, nu kan den snart
invitere noget til Sverige. Det vilde da ogsaa
være interessant at vise noget andet - ikke?
Kunne man ikke invitere et par udenlandske
gæster til den kommende uds. i Stock-
holm. H. G. maa vi se at de har sjæle
nabne for hvad der sker ude - saa de
ikke faar den samme provinsielle udstilling

3

om jeg saa kan se de ikke til at betale. Jeg siger
den mand der idag vil ofre 10,000 kr. vil
om 20 aar se en ganske betydelig formue!
Jeg har skrevet dette til forskellige i Skandinavien
men naturligvis uden rygende resultat. Dog
har jeg her købt et par enkelte billeder til
et par mennesker i København. Selv har jeg
ogsaa købt et par ting bl. a. et kerligt
lille billede af Max Ernst. Man kan endnu
her i Paris købe f. d. store magtfulde billeder
af M. Ernst (som jeg er sikker paa er en af
de aller største) for mellem 3.-6,000 fr. altsaa
ca. 400 - 800 kr. og mindre ting for ca. 300
kr. og smaa ting for 150 kr. Da jeg var her
for 2½ aar siden kunde jeg havde købt dem
for det halve, om et aar koster de det
dobbelte - det er lige i mine øjeblik, og det
er kun her i Paris det lader sig gøre. I
London og New York koster de samme ting
mindst 4-5 gange saa meget. Og man
kan købe Tanguy for ca. 1500 fr. Magtfulde
skulpturer af Bep, store for ca. 1500 fr. o. s. v.
Det er ganske meningsløst at iufst af dette,
der er det bedste der er skabt i vor tid,
kommer til Skandinavien iurens tid er.
Om bare 10 aar kommer museerne til at
maatte købe det - til svindende priser!

Surrealist udst. her er meget smukt. Fra
Skandinavien deltag. Stellan, Yne, Erik, Freddie,
Carlsson og Rika og mig selv, Elsie har 2
billeder der - her er fra Amerika. Men
jeg skal sende dig et katalog! Der er saet
flere ting af Max Ernst og Bep, saa udst.
koster disse ting 15,000 - 30,000 fr. Tanguy har
ogsaa solgt.

de billeder af Picasso, Leger, Chirico, Max Ernst & Mondrian, alle retningerne til alle museerne i alle de store byer. I New York har de saaledes 2 museer med glimrende samlinger af nutidskunst og for os et fedt skattekammer af Tugendheim - det bliver udelukkende for abstrakt kunst og har en kapital paa 7 millioner dollars. Det er i Amerika de viser sig at have kulturen, det venter sig at de ogsaa snart kommer alle kunstnerne derover - mange er rege! Her i Europa gaar folk endnu og skriver paa alt! Hvorfor kober ingen her moderne kunst? Fordi de mangler kulturen og rikhed! De har endnu paa hele kontinentet kunsten: kopi, Gouache og alt dette skidt. Og hvad venter i hvert land selv de mindste, er folk naive nok til at tro at den stores kunst paa trods med den internationale indflydelse af vore blækter ud og se og høre. Det er denne stupide nationalisme. Og det er den store fare for alle os der lever i de smaa lande, at vi skal forsvinde i tyndt idyl. Vi maa forstaa at hvis vi laver noget af virkelig værdi vil der hos os blive godt nok af det - vi vil være til gavn for saa mange borgerlige og folk som hos os. Og vi maa vide at hvis vi bliver accepterede hjemme, saa er det nokst fordi vi har drøgt ideerne og tilrettet os idyllen - saa er vi altsaa fortabte - som kunstnere! Det bedste bevis paa hvor dumme ~~de~~ folk i almindelighed er har vi deri at de for billederne ikke bliver hørt noget af den moderne kunst tyg, nu imidlertid den endnu er billig. Det vil jo gaa med alle disse kunstnere - de abstrakte og surrealistiske - nøjagtig som det er gået med de faa generationer: Cezanne, Van Gogh, Monet, Gauguin o. s. v.

Paris d. 19-1-38.

my adresse:

% Schmidt.

39ter rue des Plantes

Aptier 5

Paris 14

Kære Egon,

Tak for dit brev - det er altid morsomt
at høre lidt "nyttigt" fra - men saa
fint at du har været syg - og saa
længe, jeg haaber virkelig du har overstaet
den slags nu for lang tid!
Selv har jeg ogsaa været nok saa daarlig
her i lang tid, men er nu borte, jeg har
dog ikke ligget, jeg har det er blevet
her. der er usundt om vinteren - her
en dag er det varmt, den næste iskoldt
o.s.v. og saa regner det næsten hver
dag.

Men ellers er det herligt at være her. Altid
nogen storslet af se paa - saaledes for tiden
er to pragtfulde klee udst. - nye billeder fra
36-37, mange aldeles vidunderlige. Tagt man
sig en tur rundt i galleriene se man altid
fine Picasso, Tegn, Chirico, Max Ernst o.s.v.
Og her foregaaer en masse - de siger her,
at du aldrig har vent en saa levende in-
ferens for moderne kunst for, næsten over
helt verden. Det er først nu i de aller
niedste par aar at den sande "vare" af
kunst, er ved at blive anerkendt. Den største
interesse er i Amerika, derefter England, saa Schweiz,
Frankrig, Italien og Tyskland. Men alle vor-
dels store kunstnere lever og underholdes fra -
saa godt som udelukkende fra Amerika. Der høres